

KLIIMAMINISTEERIUM

K Ä S K K I R I

Tallinn

26.08.2024 nr 1-2/24/336

Meetme „Alternatiivkütustuste taristu arendamine (elektri- ja vesiniku laadimistaristu loomine)“ tingimused Euroopa Ühendamise Rahastu toetuskirja ning riigi toetuse saamiseks ja vahendite eraldamiseks raskeveokite elektrilaadimistaristu jaoks

Käskkiri kehtestatakse Vabariigi Valitsuse 29. juuni 2023. a määruse nr 71 „Kliimaministeeriumi põhimäärus“ § 6 ja § 9 punkti 26 ja § 10 lõike 1 alusel ning kooskõlas atmosfääriõhu kaitse seaduse § 161 lõikega 1 ja lõike 4 punktiga 2, riigi eelarvestrateegia 2024–2027 lisa 5 toodud meetmega „Alternatiivkütustuste taristu arendamine (elektri- ja vesiniku laadimistaristu loomine)“, riigi eelarvestrateegia 2024–2027 programmi „Transpordi ja liikuvuse programm aastateks 2024–2027“ programmi tegevusega 1.6 „Ohutu ja säästlik transpordisüsteem“ ning Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrusega (EL) 2023/1804, 13. september 2023, milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/94/EL (edaspidi alternatiivkütuste taristu määrus).

Riigieelarve strateegia 2024–2027 punkt 2.8.1 sätestab transpordi ja liikuvuse programmi eesmärgi ja sihid. Programmi eesmärk on jätkusuutliku transpordi ja liikuvuse planeerimisel inimeste ja kaupade liikuvuse tõhusam korraldamine selliselt, et see oleks kasutajale kättesaadav, ligipääsetav, mugav ja ohutu, panustaks positiivselt Eesti majandusse ning samas väheneks keskkonnakoormus.

Riigieelarve strateegia 2024–2027 punkt 2.8.1 „Olulised tegevused 2024–2027 eesmärkide täitmiseks“ ning transpordi ja liikuvuse programm aastateks 2024–2027 punkt 4 „Olulised tegevused 2024–2027 eesmärkide täitmiseks“ kehtestavad vajaduse 2023. aastal jõustunud EL alternatiivkütuste taristu määrmuses sätestatud kohustuste täitmiseks alternatiivkütustuste taristu arendamisel.

Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EL) 2023/1804, 13. september 2023, milles käsitletakse alternatiivkütuste taristu kasutuselevõttu ja millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2014/94/EL artiklist 4 tulenevad kokkuvõtvalt järgmised kohustused elektriliste raskeveokite laadimistaristu arendamisel:

Eesti peab tagama elektriliste raskeveokite üldsusele juurdepääsetavate laadimispunktide minimaalse katvuse oma territooriumil järgmiselt:

- a) 31. detsembriks 2025 peavad TEN-T teedevõrgu pikkusest vähemalt 15% ulatuses olema paigaldatud laadimispargid väljundvõimsusega vähemalt 1400 kW, mis koosnevad vähemalt ühest laadimispunktist väljundvõimsusega vähemalt 350 kW;

- b) 31. detsembriks 2027 peavad TEN-T teedevõrgu pikkusest vähemalt 50% ulatuses olema paigaldatud laadimispaigad väljundvõimsusega vähemalt 1400 kW (põhiteedevõrgus 2800 kW), mis koosnevad vähemalt ühest laadimispaigast (põhiteedevõrgus kahest) väljundvõimsusega vähemalt 350 kW;
- c) 31. detsembriks 2030 peab TEN-T üldteedevõrgus väljundvõimsus suurenema vähemalt 1500 kW-ni (vahekaugusega 100 km) ja põhiteedevõrgus 3600 kW-ni (vahekaugusega 60 km);
- d) 31. detsembriks 2027 peab igal ohutul ja turvalisel parkimisalal olema kasutusele võetud vähemalt kaks üldsusele juurdepääsetavat laadimisjaama (neli laadimisjaama 31. detsembriks 2030), mille individuaalne väljundvõimsus on vähemalt 100 kW.

Eelnevast tulenevalt ning kooskõlas riigieelarve strateegia punktiga 2.8.1:

- 1. **Kinnitan** toetuse andmise tingimused (lisa 1).
- 2. **Eraldan** kasvuhoonegaaside lubatud heitkoguse ühikutega kauplemise tuludest alternatiivkütustuste taristu arendamiseks kokku 5 miljonit eurot üldsusele juurdepääsetavate elektriliste raskeveokite laadimispaikade arendamiseks.
- 3. **Volitan** Kliimaministeeriumi liikuvuse asekanseerit allkirjastama toetuskirja ettevõtjale Euroopa Ühendamise Rahastule (*Connecting Europe Facility* – CEF) taotluse esitamiseks käesoleva käskkirjas sätestatud tingimustel.
- 4. **Volitan** Kliimaministeeriumi kanseerit sõlmima sihtfinantseerimise lepingu Kliimaministeeriumi ja elektrilaadimistaristu arendaja vahel käesolevas käskkirjas sätestatud tingimustel pärast seda, kui elektrilaadimistaristu arendaja on CEFist saanud rahastamisotsuse. Lepingu sõlmimisel ja toetuse eraldamisel tuleb järgida riigiabi reegleid vastavalt komisjoni määruse (EL) nr 651/2014 ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187, 26.06.2014) (edaspidi *üldine grupierandi määrus*) artiklile 36a.

(allkirjastatud digitaalselt)

Vladimir Svet

Taristuminister

Saata: Transpordiamet, Alexela, Circle K, Elektrilevi, Elektrum, Eleport, Enefit Volt, Ignitis, Neste, Scania, Tallinna Sadam, Terminal, Terminal Oil, Olerex

Toetuse andmise tingimused elektriliste raskeveokite laadimistaristu arendamiseks

1. Üldsätted

- 1.1. Toetust antakse kasvuhoonegaaside heitkogustega kauplemise tuludest.
- 1.2. Toetust antakse üldsusele juurdepääsetavate elektriliste raskeveokite laadimistaristu ehitamiseks.
- 1.3. Toetust ja toetuskirji antakse eesmärgiga kaasa aidata alternatiivkütuste taristu kasutuselevõtu määruse nõuetekohasele ja mõjusale täitmisele Eesti riigis, võimestades kütuseettevõtjaid elektriliste raskeveokite laadimistaristu loomisel läbi täiendava toetuse andmise.
- 1.4. Toetuskirji, millega riik nõustub laadimistaristu arendamise projekti elluviimisega, antakse punktis 2 nimetatud nõuetele vastavale taotlejale punktile 4 vastava projekti elluviimiseks.
- 1.5. Toetus antakse punktis 2 nimetatud nõuetele vastavale taotlejale punktile 4 vastava projekti elluviimiseks punktis 8.8 nimetatud pingeridade alusel.
- 1.6. Toetust ei anta:
 - 1.6.1. üldise grupierandi määruse alusel abi saajale, kes on üldise grupierandi määruse artikli 2 punkti 18 tähenduses raskustes olev ettevõtja;
 - 1.6.2. ettevõtjale, kellele Euroopa Komisjoni eelneva otsuse alusel, millega abi on tunnistatud ebaseaduslikuks ja siseturuga kokkusobimatuks, esitatud korraldus abi tagasimaksmiseks on täitmata;
 - 1.6.3. üldise grupierandi määruse artikli 1 lõigetes 2–6 ja artiklis 13 kehtestatud juhtudel.

2. Nõuded taotlejale

Taotleja on transpordikütustega tegelev Eestis registreeritud juriidiline isik, kes vastab CEF 2 Transport - *Alternative Fuels Infrastructure Facility – General envelope* (CEF-T-2024-AFIFGEN) tingimustele.

3. Nõuded taotlusele

- 3.1. Taotleja esindusõigusliku isiku poolt digiallkirjastatud taotlus tuleb esitada Kliimaministeeriumile CEF taotlusvormil kas eesti keeles (Lisa 3) või inglise keeles (Lisa 4) Kliimaministeeriumile aadressil e-raskeveokid@kliimaministeerium.ee hiljemalt 28. augustil 2024. aastal kell 17:00.
- 3.2. Taotlus peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid ja dokumente:
 - 3.2.1. üldise grupierandi määruse artikli 6 lõikes 2 toodud andmed;
 - 3.2.2. CEF taotluse vormi B osa (inglise keeles: *CEF Application Form. Technical Description (Part B)*) inglise keelne mustand;
 - 3.2.3. täidetud alternatiivkütuste taristu CEF taotluste asukohtade tabel (Lisa 2).

4. Nõuded projektile

Toetust ning toetuskirja saab taotleda elektriliste raskeveokite laadimispargi ehituseks:

- 4.1. mis asub kuni 3 km kaugusel punktis 5 nimetatud asukoha lähimast mahasõidukohast TEN-T teelt;
- 4.2. mille laadimise väljundvõimsus on TEN-T põhivõrgu teedel vähemalt 3600 kW ja TEN-T üldvõrgu maanteel 11 vähemalt 3000 kW, maanteel 1 aga 1500 kW;
- 4.3. mille elektriliste raskeveokite laadimiskohad võimaldavad vähemalt 800V laadimist;

- 4.4. milles on piisav ruum, et korraldada olemasoleval alal või luua uued laadimis- ja parkimiskohad korraga vähemalt samale arvule raskeveokitele, kui on loodavate laadimispunktide arv, vastavalt veokite parkimiskoha suuruse standardile EVS843;
- 4.5. mis on kergelt juurdepääsetav tee mõlema sõidusuuna jaoks ning asjakohaselt viidatud.

5. Laadimispunktide rajamiseks sobilikud piirkonnad

- 5.1. maantee 1 (Tallinn–Narva):
 - 5.1.1. Km 89 Haljala piirkond;
 - 5.1.2. Km 183–185 Sillamäe piirkond.
- 5.2. maantee 2 (Tallinn–Tartu):
 - 5.2.1. Km 37 Kuivajõe piirkond;
Km 82 Mäo piirkond ja
 - 5.2.2. km 113–118 Adavere-Põltsamaa piirkond;
 - 5.2.3. Km 177–180 Tartu piirkond.
- 5.3. maantee 4 (Tallinn–Pärnu–Ikla)
 - Km 27–28 Ääsmäe piirkond ja
 - 5.3.1. km 64–65 Märjamaa piirkond;
 - 5.3.2. Km 120–121 Nurme piirkond;
 - 5.3.3. Km 168 Häädemeeste piirkond;
 - 5.3.4. Km 191 Ikla piirkond.
- 5.4. maantee 11 (Tallinna ringtee)
 - 5.4.1. Km 0,5–1,5 Vao/Veneküla piirkond;
 - 5.4.2. Km 10 Jüri piirkond.

6. Abikõlblikud ja abikõlbmatud kulud

- 6.1. Abikõlblikud kulud on:
 - 6.1.1. elektrilaadimisjaamade/-punktide ja nendega seotud elektriinfrastruktuuri (sealhulgas kaablid, elektrilajaamad ja kohapealsed energiajuhtimisseadmed, akusalvestus) rajamisega seotud kulud;
 - 6.1.2. kohapealse taastuvallikatest toodetud elektri tootmiseseadmete ostmise ja paigaldamise kulu;
 - 6.1.3. elektrivõrguühenduse (sealhulgas elektriliitumistasu, alternatiivsed lahendused) loomise kulu;
 - 6.1.4. kohapealsete elektrisalvestusseadmete soetamise ja paigaldamise kulu.
- 6.2. Kui toetust küsitakse elektriliste raskeveokite laadimistaristu jaoks vajalikuks elektriliitumisteks, siis peab taotleja tagama, et kasutatakse ainult taastuvenergieelektrit.
- 6.3. Abikõlblikud ei ole enne CEFist saadud rahastamisotsuse ning enne Kliimaministeeriumi ja taotleja vahel on sõlmitud sihtfinantseerimise lepingu jõustumist tehtud tegevuste (sh lepingu sõlmimine) kulud.

7. Taotluste menetlemine

- 7.1. Taotluse menetlemine koosneb:
 - 7.1.1. taotluse vastuvõtmisest;
 - 7.1.2. taotleja ja taotluse käesoleva käskkirja tingimustele vastavuse kontrollimisest;
 - 7.1.3. taotluse hindamisest;
 - 7.1.4. taotluse rahuldamise või rahuldamata jätmise otsuse tegemisest.

8. Taotluse vastuvõtmine vastavaks tunnistamine ja hindamine

- 8.1. Kliimaministeerium võtab vastu kõik punktis 3.1 nimetatud tähtjaks nimetatud aadressile saabunud taotlused ning edastab need Transpordiametile kontrollimiseks ja hindamiseks. Tähtpäevast hiljem saabunud taotlused jätab Kliimaministeerium läbivaatamata.
- 8.2. Taotluse vastuvõtmisest või läbivaatamata jätmisest teavitab Kliimaministeerium taotlejat taotluse laekumisel e-maili teel samal aadressil, kust taotlus saadeti.

- 8.3. Transpordiamet kontrollib saabunud taotluste vastavust käesoleva käskkirja punktile 3 ja 4 ning taotleja vastavust käesoleva käskkirja punktile 2.
- 8.4. Tingimustele vastavad taotlused tunnistab Transpordiamet vastavaks ning saadab hindamisele. Tingimustele mittevastavate taotluste kohta teeb Transpordiamet ministeeriumile ettepaneku teha taotluse mitterahuldamise otsus.
- 8.5. Kui tingimustele vastavate elektriliste raskeveokite laadimisparkide loomise projektide kogueelarve ületab meetme kogueelarvet hindab Transpordiamet projekte järgmiste kriteeriumite alusel:
 - 8.5.1. toetusvajadus käesolevast meetmest - 80% lõpphindest;
 - 8.5.2. raskeveokijuhtidele vajalike muude teenuste (sanitaarruumid, toit jne) olemasolu või loomine laadimispargi vahetus läheduses - 20% lõpphindest.
- 8.6. Hindamise tulemusel koostab Transpordiamet pingeread, kus suurema punktisumma saanud taotlus asub kõrgemal, iga punktis 5 nimetatud maantee kohta eraldi.
- 8.7. Transpordiamet edastab pingeread Kliimaministeeriumile 10 tööpäeva jooksul punktis 8.1 nimetatud tähtpäevast alates.
- 8.8. Kliimaministeerium rahuldab taotlused pingeridade alusel alustades kõrgeima punktisumma saanud taotlusest kuni eelarvevahendite ammendumiseni järgmises järjekorras:
 - 8.8.1. maantee 4 (Tallinn–Pärnu–Ikla) projektid;
 - 8.8.2. maantee 2 (Tallinn–Tartu) kuni km 179,4 projektid;
 - 8.8.3. maantee 1 (Tallinn–Narva) projektid;
 - 8.8.4. maantee 11 (Tallinna ringtee) projektid.
- 8.9. Kui samasse punktis 5 nimetatud piirkonda on esitatud mitu projekti, rahuldatakse ainult kõrgeima punktisumma saanud taotlus. Teisi taotlusi ei rahuldata olenemata nende kohast pingereas.
- 8.10. Kui eelarve täitumise tõttu ei ole võimalik projekti täies mahus rahastada, võib Kliimaministeerium teha taotlejale ettepaneku taotlust muuta ja vähendada eelarve mahtu. Nimetatud muudatus ei mõjuta projekti kohta pingereas.
- 8.11. Transpordiamet ja Kliimaministeerium käsitlevad taotlusi konfidentsiaalselt ning tunnistavad need läbivaatamisel ja hindamisel ametkondlikuks kasutamiseks taotleja poolt vastava märke lisamisel taotluse kaaskirjale.

9. Toetuse määr ja abikõlblikkuse periood

- 9.1. Toetuse määr projekti kogumaksumusest keskmise suurusega ettevõtja puhul on kuni 45% ning suurettevõtja puhul kuni 25% abikõlblikust kulust, kuid mitte rohkem kui 2 miljonit eurot taotleja kohta.
- 9.2. Projekti abikõlblikkuse periood algab mitte varem kui sihtfinantseerimise lepingu sõlmimise hetkest ja lõpeb CEFi projekti lõpptähtajaga.

10. Toetuse väljamaksmine

- 10.1. Toetuse väljamaksmine toimub pärast objektile kasutusloa saamist.
- 10.2. Toetust makstakse abikõlbliku kulu hüvitamiseks käesolevas käskkirjas ja taotluse rahuldamise otsuses sätestatud tingimustel.
- 10.3. Toetust makstakse tegelike kulude alusel.
- 10.4. Toetuse saaja esitab makse saamise taotluse ja nõutud dokumendid ja tõendid kliimaministeeriumile punktis 3.1 toodud e-posti aadressile.
- 10.5. Maksetaotlusele lisatakse järgmised dokumendid:
 - 10.5.1. Projekti aruanne mis kajastab vähemalt:
 - 10.5.1.1. asukohaplaani;
 - 10.5.1.2. projektijooniseid;
 - 10.5.1.3. seletuskirja;
 - 10.5.1.4. projekti avalikustamise nõuete täitmist tõendavad materjalid.
 - 10.5.2. lepingud;
 - 10.5.3. arved või muud raamatupidamisdokumendid;

- 10.5.4. raamatupidamises projektiga seotud abikõlblike ja abikõlbmatute kulude eristamist tõendav dokument;
 - 10.5.5. garantii, kindlustuse või täitmistagatise dokument, kui neid nõutakse lepingutes.
 - 10.6. Kliimaministeerium kontrollib väljamakse taotlust ja lisatud dokumente. Kui taotluses või lisatud dokumentides avastatakse puuduseid antakse taotlejale kuni 10 tööpäevane tähtaeg puuduste kõrvaldamiseks.
11. Abi andja säilitab toetuse andmisega seotud dokumente kümme aastat alates viimasest taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.